Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΣΤΑ ΔΥΚΤΙΑ ΑΓΩΓΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

της

ΑΝΔΡΟΥΛΑΣ ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

2014

Υποβληθείσα στη Σχολή ΝΟΜΙΚΗ

σε μερική εκπλήρωση

των απαιτήσεων για την απόκτηση

του Πτυχίου του

LLM

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΣΤΑ ΔΥΚΤΙΑ ΑΓΩΓΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Διπλωματική Εργασία ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Επιβλέπων Καθηγητής

ΘΩΜΑΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Εξεταστική Επιτροπή

[Ονόματα Μελών Εξεταστικής Επιτροπής]

Κοσμήτορας/Διευθυντής Προγράμματος

ΚΑΘ. ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Καθηγητή μου Δρ. Θωμά Παπαναστασίου ο οποίος με βοήθησε πάρα πολύ στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας και ήταν δίπλα μου όλο το καλοκαίρι! Επίσης ευχαριστώ θερμά το θείο μου Σάββα Παπαδημήτρη και την οικογένεια μου οι οποίοι ήταν συμπαραστάτες μου από την έναρξη του μεταπτυχιακού μου έως το τέλος. Τους ευχαριστώ όλους θερμά.

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή.....9
1.1. Συμπέρασμα……..……..11

1ο Κεφάλαιο: Η Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Πολιτική και Ασφάλεια.....15
2.1. Εισαγωγή……15
2.2. Ενεργειακή Ασφάλεια της Ε.Ε…….……..16
2.3. Στρατηγικοί και πολιτικοί στόχοι της Ε.Ε. ……..……..21
2.4. Συμπέρασμα……27

2ο Κεφάλαιο: Η Τουρκική Αγορά Φυσικού Αερίου.....29
3.1. Εισαγωγή……29
3.2. Ιστορικά……..…29
3.3. Η δημιουργία αγωγών……...30
3.4. Η σύνδεση Τουρκίας – Ιράν……...33
3.5. Άλλοι Αγωγοί……34
3.6. Πολιτική – Στρατηγική σημασία……35
3.7. Συμπέρασμα……38

3ο Κεφάλαιο: Η Ελληνική Αγορά Φυσικού Αερίου…….....39
4.1. Εισαγωγή……39
4.2. Αγωγοί - συμφωνίες εισαγωγής φυσικού αερίου…….……40
4.3. Συμπέρασμα……42

4ο Κεφάλαιο: Ο Αγωγός Σύνδεσης των Δικτύων Ελλάδος, Τουρκίας και Ιταλίας (Turkey-Greece- Italy Interconnector-TGI).....44
5.1. Εισαγωγή……...……44
5.2. Συμφωνία Ελλάδας - Τουρκίας μνημόνιο συνεργασίας…….……...44
5.3. Αγωγοί Ελλάδας – Ιταλίας……45
5.4. Συμφωνία Ελλάδας – Τουρκίας – Ιταλίας.……46
5.5. Συμφωνία ΔΕΠΑ – SOCAR ……..47
5.6. Πρωτόκολλο συνεργασίας BOTAS και ΔΕΠΑ……..47
5.7. Το πολιτικό παιχνίδι των ΗΠΑ……..48
5.8. Συμπέρασμα……51

5ο Κεφάλαιο: Άλλοι Σχεδιαζόμενοι Αγωγοί Φυσικού Αερίου στην Νοτιοανατολική Ευρώπη.....53
6.1. Εισαγωγή……53
6.2. Ο Αγωγός Ναμπούκο (Nabucco)……...54
6.2.1. Εισαγωγή……54
6.2.2. Σημασία κατασκευής αγωγού Nabucco……..…55
6.3. Ο Αγωγός «Νότιο Ρεύμα» (South Stream)……59
6.3.1. Εισαγωγή……59
6.3.2. Σημασία κατασκευής αγωγού «Νότιο Ρεύμα» (South Stream)……...…59
6.3.3. Συμπέρασμα……..…60

Συμπέρασμα.....63

Βιβλιογραφικές Παραπομπές. (Harvard Reference System)…….……66

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1. Η Κατανάλωση Φυσικού Αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28 Μελών (www.capital.gr).....10

Εικόνα 2. Χάρτης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγωγών Φυσικού Αερίου (www.eia.gov) 12

Εικόνα 3. Το Δίκτυο Αγωγών Φυσικού Αερίου της Ελλάδος (www.depa.gr).....13

Εικόνα 4. Οι Ευρωπαϊκές Εισαγωγές και Εξαγωγές Φυσικού Αερίου ανά Κράτος Προελεύσεως το 2006 και 2007 (ec.europa.eu) 17

Εικόνα 5. Ο Δείκτης Ενεργειακής Εξαρτήσεως της Ευρωπαϊκής Αγοράς (eu.europa.eu) ……..18

Εικόνα 6. Το Δίκτυο Αγωγών Φυσικού Αερίου και πετρελαίου της Τουρκίας (http://www.katohika.gr).....21

Εικόνα 7. Το Δίκτυο Αγωγών Φυσικού Αερίου του Νοτίου Καυκάσου (www.eia.gov) 26

Εικόνα 8. Η Ποσοστιαία Συμβολή των Πηγών Ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Παραγωγή το 1995 και το 2005 (ec.europa.eu) 34

Εικόνα 9. Οι Ευρωπαϊκές Εισαγωγές Φυσικού Αερίου ανά Κράτος Προελεύσεως (ec.europa.eu).....42

Εικόνα 10. Το Σχέδιο Κατασκευής του Αγωγού Turkey-Greece-Italy Interconnector-TGI. (http://www.edison.com).....46

Εικόνα 11. Το Σχέδιο Κατασκευής του Αγωγού Nabucco. (www.e-go.gr).....56

Εικόνα 12. Το Σχέδιο Κατασκευής του Αγωγού South Stream (www.eni.com).....61

Εικόνα 13.Αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου (www.epirusgate.blogspot.com).....65